

Jak uczyć się od najlepszych?- projekt międzynarodowy „Common goals- Common ways”

Wstąpienie Polski w 2004 r. do Unii Europejskiej stworzyło szerokie możliwości nie tylko współpracy i uzyskiwania pomocy w zakresie gospodarczym od bogatszych państw tzw. „starej unii”, lecz umożliwiło również współpracę z innymi krajami europejskimi na wielu płaszczyznach. Szczególnie ważnymi dla Polski były ostatnie dwa rozszerzenia unijne, w trakcie których do struktur europejskich przystąpiły również inne kraje Europy środkowej i wschodniej, dzielące z Polską podobne doświadczenia historyczne, gospodarcze i społeczne. Dzięki temu, otworzyły się nowe możliwości współpracy, opartej na wymianie doświadczeń i przekazywaniu wiedzy na temat sposobu rozwiązywania bieżących problemów społecznych na bazie rozwiązań przyjętych w innych krajach. Przykładem takiej współpracy, polegającej na transferze doświadczenia, dobrych praktyk i innowacji jest węgierski projekt współfinansowany przez Unię Europejską - „Common goals- Common ways”, mający na celu wspieranie udoskonalania jakości i innowacyjności w dziedzinie kształcenia i szkoleń, jak również instytucji oraz transfer tzw. „dobrych praktyk”. Węgierskie szkolnictwo od kilku dziesięcioleci zmagają się szeregiem problemów edukacyjnych, w tym zwłaszcza z trudnościami w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego. Główne trudności węgierskich uczniów i szkół, wykazane przez twórców projektu to: dostosowanie szkoły do pracy ze zróżnicowaną społecznie i kulturowo młodzieżą, trudności edukacyjne uczniów romskich, brak motywacji uczniów do nauki i problemy w nauce uczniów szkół zawodowych, trudności w świadomym planowaniu kariery zawodowej, brak zainteresowania potrzebnym dziś kształceniem zawodowym oraz trudności w nawiązywaniu i utrzymywaniu przez szkoły zawodowe kontaktu z realnym rynkiem pracy. Walka z tymi problemami, zdaniem twórców projektu, wymaga zastosowania specyficznych narzędzi pedagogicznych i bardziej indywidualnego podejścia. Ma ono na celu wypracowanie na podstawie sprawdzonych w innych krajach działań, własnych skutecznych rozwiązań edukacyjnych. Dla osiągnięcia tego celu, twórcy projektu zaprosili do współpracy przedstawicieli różnych instytucji edukacyjnych z trzech europejskich krajów.

Twórcą projektu “Common goals- Common ways” jest fundacja EduNet Foundation for New Educational Resources z siedzibą w Budapeszcie w osobach Eniko Gonczol i Aniko Kovacs.

Projekt finansowany jest przez Unię Europejską w ramach programu Leonardo da Vinci (Transfer of innovation, Multilateral Projects, Leonardo da Vinci Lifelong Learning Programme Education and Culture DG, Common Goals – Common Ways (2012-1-HU1-LEO05-05838), a jego czas trwania przewidziany jest od 1.11.2012 do 31.10.2014. Partnerami Węgrów w projekcie są przedstawiciele Niemiec (Euro-training Centre z Monachium), Wielkiej Brytanii (Train'd Up) i Polski (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie). W projekcie, ze strony UP w Krakowie uczestniczą: dr hab. Wiktor Osuch, jako kierownik projektu, dr hab. Sławomir Kurek, dr Tomasz Rachwał, mgr Agnieszka Świętek i mgr Małgorzata Dąbrowska jako wykonawcy.

Projekt polega na adaptacji w węgierskich szkołach programów i metod zaczerpniętych w ramach współpracy z partnerami. Pierwszym zaczerpniętym programem jest niemiecki program orientacji zawodowej ProVib, opracowany dla uczniów w wieku 13-15 lat. Wprowadzenie tego programu na Węgrzech ma na celu podniesienie świadomości uczniów w zakresie wyboru ścieżki kariery zawodowej, wzrost motywacji młodych ludzi do nauki, ograniczenie zjawiska porzucania szkoły i wzrost znaczenia kształcenia zawodowego. Drugim programem wykorzystywanym w projekcie jest szkocki program zachęcający młodych ludzi w wieku 15-20 do świadomego planowania kariery zawodowej. Jego adaptacja prawdopodobnie podniesie odpowiedzialność i zaangażowanie młodych ludzi w aktywne kształtowanie swojej kariery. Wzorując się na doświadczeniach bawarskich nauczycieli, prowadzący projekt, dokonują transferu metod zindywidualizowanego wsparcia młodych ludzi uczęszczających do szkół zawodowych mającego na celu zachęcenie ich do dzielenia się problemami szkolnymi, osobistymi i praktycznego szkolenia ich nauczycieli – opiekunów. Sposób budowania współpracy pomiędzy instytucjami edukacyjnymi jest innowacją czerpaną od partnerów ze Szkocji. Polega on na stworzeniu sieci lokalnych sojuszy szkół, zakładów pracy, samorządów i partnerów społecznych na rzecz wsparcia rozwoju społeczności lokalnej, wykorzystywania zasobów na optymalnym poziomie i wspierania wysiłków społeczności na rzecz zmniejszenia współczynnika porzucania szkół przez uczniów, bez uzyskania przez nich wykształcenia zawodowego.

Z doświadczeń polskich dla autorów projektu istotnym elementem są doświadczenia w edukacji Romów, którzy stanowią największą mniejszość etniczną na Węgrzech (ok. 3,5% populacji), dotkniętą silnie problemami społecznymi i ekonomicznymi. Podobnie jak w Polsce, kluczem do

poprawy sytuacji mniejszości romskiej w przyszłości jest edukacja dzieci. W ramach współpracy z partnerami węgierskimi zapoznano ich z sytuacją społeczną Romów w Małopolsce oraz organizacją szkolnictwa romskiej mniejszości etnicznej w Polsce. Przedstawiono sposoby pracy z dziećmi romskimi w klasach integracyjnych oraz zadaniami stawianymi specjalnie przygotowanym do tej pracy nauczycielom wspomagającym i asystentom romskim. Partnerzy w ramach wizyty w Polsce mieli okazję poznać osobiście pracę asystenta romskiego, kierującego jedną ze specjalnie przygotowanych świetlic integracyjnych dla dzieci w Krakowie oraz odbyć wizytę w Muzeum Etnograficznym w Tarnowie, gdzie zapoznani zostali z pozaszkolnymi metodami edukacji i integracji dzieci polskich i romskich. Zespół krakowski przygotował dodatkowo specjalne opracowanie - rodzaj przewodnika dla węgierskich nauczycieli pracujących z dziećmi romskimi. Pomagać on będzie nauczycielom w zrozumieniu odmienności kulturowej romskich dzieci, rozwiązywaniu problemów integracyjnych i trudności w nauce oraz wskazywać odpowiednie metody pracy z dziećmi romskimi i ich rodzicami. Opracowanie zawiera również narzędzie diagnostyczne do badania relacji w klasach węgiersko-romskich oraz wiele innych cennych wskazówek i informacji dla nauczycieli pracujących w środowisku romskim.

Projekt „Common goals- Common ways” jest obecnie w fazie testowej, w trakcie której partnerzy węgierscy wprowadzają zaczerpnięte dotychczas doświadczenia w życie w wybranych placówkach oświatowych. Wyniki testowania pokażą, czy transfer innowacji okazał się skuteczny na gruncie węgierskim i czy sprawdzone w innych krajach rozwiązania mogą ulepszyć węgierski system edukacji i winny być wprowadzane na większą skalę.